

Niet-klinische rol: Onderwijs

1. Inleiding

Conform het landelijk opleidingsplan orthopedie (versie 2023) bestaat de opleiding uit afzonderlijk te toetsen en beoordelen Entrustable Professional Activities (EPA's). De AIOS krijgt een brede basisopleiding bestaande uit 6 verplichte EPA's waarin zowel algemene klinische en chirurgische vaardigheden als conservatieve en operatieve behandelingen aan bod komen. Daarnaast kiest de AIOS 2 EPA's ter verdieping en 1 niet-klinische rol. Deze EPA's zijn gebaseerd op de inhoud van de dagelijkse beroepsactiviteiten van de orthopedisch chirurg. De AIOS kan in overleg met de opleider kiezen welk type orthopedisch chirurg hij of zij wil worden, en daarbinnen de te behalen EPA's afstemmen. **Dit geldt ook voor de niet-klinische rol.**

Niet-klinische rollen omvatten onder andere:

- **Patiëntveiligheid**
- **Medisch leiderschap**
- **Doelmatigheid**
- **Ouderenzorg**
- **Wetenschap**
- **Onderwijs**
- **Interdisciplinair leren en werken**
- **Optimaal functioneren als specialist**
- **Inclusiviteit (culturele verschillen, gender)**

Om AIOS goed voor te bereiden op deze aanvullende rollen wordt binnen de opleiding orthopedie expliciet aandacht besteed aan maatschappelijke en organisatorische competenties. De AIOS dient zich gedurende de opleiding te verdiepen in minimaal één van deze rollen. Verdieping op specialisatieniveau is mogelijk via extra scholing.

2. Amsterdam UMC – Onderwijskoppeling

Onderwijs in het steun- en bewegingsapparaat geniet een bijzondere aandacht binnen de vakgroep Orthopedie en Sportgeneeskunde van het Amsterdam UMC. Prof dr. J.A.M. Bramer vervult een unieke positie als Principal Educator waarbij de nadruk specifiek ligt op **onderwijs binnen het orthopedisch vakgebied**. Zijn oratie, onderwijsfilosofie en verantwoordelijkheden zijn expliciet gewijd aan thema's zoals **leven lang leren**, **interprofessionele educatie** en **internationalisering** in de orthopedieopleiding. Hij is hiermee de eerste hoogleraar in Nederland met een expliciete leerstoelopdracht gericht op **orthopedie-onderwijs** als kerncomponent van zijn professoraat. Binnen het bachelor- en mastercurriculum geneeskunde spelen doceren, innoveren, coördineren en evalueren

een centrale rol. Door de toename van klachten aan het bewegingsapparaat zal iedere arts hiermee te maken krijgen. Daarom is het cruciaal dat toekomstige artsen hier goed op voorbereid zijn. Het Amsterdam UMC bevordert interprofessioneel leren, een leven lang leren en internationalisering binnen dit domein. AIOS kunnen zich via een onderwijskoppeling verdiepen in de niet-klinische rol onderwijs.

Unieke positionering van de onderwijskoppeling binnen de opleiding Orthopedie

De onderwijskoppeling binnen het Amsterdam UMC is uniek in Nederland en vormt een onderscheidend onderdeel binnen de opleiding tot orthopedisch chirurg. Deze stage biedt AIOS de mogelijkheid om zich binnen een academische omgeving systematisch te verdiepen in onderwijs op bachelor-, master- en postacademisch niveau, met ruimte voor didactische scholing, curriculumontwikkeling en onderwijsonderzoek. Binnen de Regionale Opleidingsgroep Orthopedie (ROGO) Amsterdam is deze stage structureel ingebed in de opleiding en wordt begeleid door ervaren medisch onderwijskundigen en specialisten.

Vanwege de unieke aard en brede inzetbaarheid van deze stage is het ook mogelijk voor AIOS uit andere ROGO's zich aan te melden voor deelname aan deze onderwijskoppeling in het kader van een zogenaamde 'etalagestage'. Hiermee kunnen ook AIOS buiten ROGO Amsterdam profiteren van deze verdiepende en professionele onderwijservaring. De stage biedt een waardevolle kans om onderwijscompetenties op hoog niveau te ontwikkelen en bij te dragen aan de toekomst van medisch onderwijs binnen de orthopedie.

Selectiecriteria en geschiktheid voor deelname

De onderwijskoppeling binnen het Amsterdam UMC is intensief en vraagt een hoge mate van assertiviteit, reflectief vermogen en onderwijskundige affiniteit. Deze koppeling is uitsluitend geschikt voor AIOS die aantoonbaar voorlopen in hun klinische ontwikkeling. Kandidaten dienen bij voorkeur tot de top 5% van hun opleidingsgroep te behoren op het gebied van klinisch functioneren, zoals blijkt uit EPA-voortgang, CCOC examen resultaten en beoordelingen van opleiders.

Een stevige klinische basis is essentieel om met vertrouwen gedurende de stage van 4 maanden wat minder frequent in de klinische praktijk aanwezig te zijn en zich effectief te kunnen richten op onderwijsontwikkeling, docentschap en evaluatie van curricula. De geschiktheid wordt in samenspraak met de opleiders beoordeeld.

3. Inrichting Onderwijskoppeling basis – verdieping – specialisatie

De onderwijskoppeling duurt 4 maanden en is bij voorkeur van oktober t/m januari of van februari t/m mei. Gedurende deze periode houdt de AIOS zich circa 75% van de tijd bezig met onderwijs; de overige tijd kan worden ingevuld met klinische werkzaamheden om die vaardigheden op peil te houden.

3.1 Basisniveau

Onderwijs op basisniveau is reeds volledig geïntegreerd in de opleiding via de basis-EPA's en omvat:

- Het doceren van orthopedische onderwerpen (KPB)
- Begeleiden en coachen van coassistenten (verplichte cursus: Teach the Residents)
- Evalueren en verbeteren van de opleiding (opleidingsvergaderingen, audits, SET-Q)
- Opstellen van inwerkprogramma's voor nieuwe AIOS
- Collegiale ondersteuning als mentor

3.2 Verdiepingsniveau

Binnen ROGO Amsterdam kunnen AIOS zich verdiepen in onderwijs aan de hand van de volgende vijf competenties:

1. Doceren
2. Toetsen
3. Ontwikkelen en verbeteren
4. Organiseren
5. Evalueren

AIOS stellen eigen SMART-leerdoelen op. Onderwijsactiviteiten zijn gericht op bachelor-, master- en postacademische doelgroepen. Feedbackmomenten met supervisor worden regelmatig ingepland.

Voorbeelden van onderwijsactiviteiten en toetsing:

<u>Onderwijscompetentie</u>	<u>Activiteiten (voorbeelden)</u>	<u>Toetsing</u>
Doceren	Geven van practica, colleges, TBL-sessies	KPB's, feedbackformulieren, 360° reflectie
Toetsen	Opstellen toetsvragen, feedback geven	KPB's
Ontwikkelen	Up-to-date houden TBL's, e-learnings	KPB's
Organiseren	Zelfstandig organiseren van onderwijsvormen	KPB's
Evalueren	Evaluaties uitvoeren en verwerken	KPB's

Indicatie onderwijstaken en tijdsbesteding

Tijdens de onderwijskoppeling wordt de AIOS actief ingezet in diverse onderwijsvormen binnen het Amsterdam UMC. Onderstaand overzicht geeft een indicatie van de meest voorkomende onderwijstaken, met bijbehorende contacturen. Deze inschatting dient als leidraad en kan per onderwijsperiode of individuele planning variëren. De AIOS is zelf verantwoordelijk voor een evenwichtige invulling in overleg met de supervisor van de koppeling.

Onderwijstaak opties voor stage	Aantal contacturen (indicatie)
College geven	30 uur
Werkgroepen begeleiden (bv. Fysische diagnostiek en klinisch redeneren)	60-75uur
Practica begeleiden (bv. fracturenleer, arthroscopie)	32-48 uur
Team-Based Learning (TBL) sessies begeleiden	15-20 uur
Toetsvragen opstellen of beoordelen	4-8 uur
Curriculumontwikkeling of -evaluatie (bv. E-learning en ZSO ontwikkeling, curriculum mapping)	60-70uur totaal
Reflectie en feedbackmomenten	4-8 uur
Studentenbegeleiding (bv. Bachelor- of masterthesis of coassistenten)	25-35uur

Deze verdeling zorgt voor een goede spreiding van de onderwijscompetenties: doceren, beoordelen, ontwikkelen, organiseren en evalueren. De AIOS maakt in samenspraak met de begeleider een gepersonaliseerd schema waarin een of meerdere accenten kunnen worden gelegd, afhankelijk van leerdoelen en onderwijservaring.

3.3 Specialisatieniveau

AIOS met een sterke motivatie en aantoonbare geschiktheid kunnen het specialisatieniveau van de niet-klinische rol 'Onderwijs' behalen. Onderdeel hiervan kan deelname aan een BKO-traject zijn. Indien deelname aan het BKO-traject niet mogelijk is, kunnen losse didactische cursussen (bijvoorbeeld uit het BKO-curriculum) worden gevolgd.

Extra competenties en voorbeeldactiviteiten:

<u>Onderwijscompetentie</u>	<u>Activiteiten (voorbeelden)</u>	<u>Toetsing</u>
Didactische evaluatie	Volgen van didactische scholing en toepassen in eigen onderwijs	Cursus
Onderwijsinnovatie	Betrokkenheid bij onderwijs evaluatie en ontwikkelen nieuwe onderwijsvormen	KPB, cursus
Onderwijsonderzoek	Bezoek onderwijskundige congressen, uitvoeren onderzoek naar leervormen	KPB

4. Profielaanvraag conform landelijk opleidingsplan

Voor een profielaanvraag op het gebied van onderwijs kan onderstaand format worden gevolgd, zoals beschreven in het landelijke opleidingsplan Orthopedie:

- Probleemstelling/aanleiding: Wat is het doel van het project en welk probleem wordt aangepakt?
- Projectdoelen en resultaten: SMART geformuleerd.
- Plan van aanpak: Activiteiten, persoonlijke ontwikkeling, planning.
- Begeleiding en borging: Trainingen, literatuur, tijdsinvestering.
- Product/resultaat: Implementatie en verspreiding van de opbrengsten.

5. Portfolio

Alle leerdoelen, KPB's en gevolgde cursussen worden geregistreerd in het VREST-portfolio van de betreffende AIOS. Dit zorgt voor een transparante en gestructureerde vastlegging van de ontwikkeling binnen de niet-klinische rol Onderwijs.

Datum: eerste versie mei 2025; v2 juli 2025; v3 feb 2026

Auteurs: Van Loon / Bramer / Stufkens / Schafroth

Contact via secretariaat: t.j.nagel@amsterdamumc.nl